

תורה אור • פרשת ויגש • מאמר 1

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'

”ויגש אליו יהודה”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayigash/1](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayigash/1)

1 ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'. הנה כתיב קורות בתינו ארזים וגו'. והנה י"ל ההפרש בין המשכן

לבית עולמים שהמשכן הי' מארזים

"ויהודה ניגש אליו ואמר: בי, אדוני" וגו'. והנה כתוב: "קורות בתינו ארזים" וגו'. ויש להבין את ההבדל בין המשכן לבית עולמים, שהמשכן היה עשוי ארזים,

כמ"ש עצי שטים עומדים והמכסה הי' מיריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים כו' והבהמ"ק הי' מאבנים ועפר דוקא

כמו שכתוב: "עצי שיטים עומדים", והכיסוי היה מיריעות עזים, מעורות אילים ומעורות תחשים וכו'; ואילו בית המקדש היה עשוי דווקא מאבנים ומעפר

(שאסור לעשות בו עץ בולט ואכסדראות של עץ כמ"ש הרמב"ם פ"א מהלי בית הבחירה וע' בס' החינוך מצוה תצ"ב) רק שהיו כלונסאות של ארז בתקרת האולם כו'

(שכן אסור לעשות בו עץ בולט ואכסדרות של עץ, כפי שכותב הרמב"ם בפרק א מהלכות בית הבחירה; וראו ספר החינוך, מצווה תצ"ב), אלא שהיו קורות ארז בתקרת האולם וכו'.

וצ"ל זה מפני מה במשכן היו הארזים עיקר בבנין והעפר הי' רק בקרקע המשכן למטה.

ויש להבין מדוע במשכן היו הארזים עיקר הבניין, ואילו העפר היה רק ברצפת המשכן, למטה.

ובמקדש נהפוך הוא שהיו האבנים והעפר העיקר שאפי' הגג הי' מהן ולא היו עצים רק כלונסאות של ארז הנ"ל שהיו טפלים לעיקר הבנין.

ובמקדש היה ההפך: האבנים והעפר היו עיקר הבניין, עד שגם הגג היה עשוי מהם, ולא היה בו עץ אלא קורות הארז שהוזכרו לעיל, שהיו טפלות לעיקר הבניין.

2 והענין כי הנה ידוע שיש בכל עולם ד' בחי' דצח"מ והדומם הוא למטה במדרגה מצומח והצומח למטה

מן החי כו'

ההסבר הוא שכידוע, בכל עולם יש ארבעה סוגים: דומם, צומח, חי ומדבר. הדומם נמוך בדרגתו מן הצומח, והצומח נמוך מן החי וכו'.

והעילוי שבכולם הוא בחי' המדבר ולכאורה תמוה דא"כ מפני מה הארץ דוקא תוציא צמחה שהצומח יהי' גדל ונולד ונמשך מעפר הארץ הלא הצומח הוא למעלה מהדומם שהוא העפר.

והדרגה הנעלית מכולן היא המדבר. לכאורה הדבר תמוה: אם כך, מדוע דווקא הארץ "תוציא את צמחה", כך שהצומח גדל, נולד ונמשך מעפר הארץ? והרי הצומח גבוה מן הדומם, שהוא העפר.

אך הענין דלא ראי זה כראי זה שאע"פ שהדומם למטה במדרגה מן הצומח עכ"ז יש בו מעלה יתירה מצד שרשו שלמעלה מבחי' צומח וחי כו'.

אלא ההסבר הוא שמעלתו של זה אינה כמעלתו של זה: אף שהדומם נמוך בדרגתו מן הצומח, בכל זאת יש בו יתרון מצד שורשו, שהוא למעלה מבחינת הצומח והחי וכו'.

דהנה ידוע מחלוקת התנאים בגמ' (חגיגה יב.) חד אמר שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא כו' הרי ידועה מחלוקת התנאים בגמרא (חגיגה יב.), שיש אומרים שהמים קדמו לארץ, כפי שכתוב "בראשית ברא" וכו',

את השמים ואת הארץ וח"א ארץ קדמה כמ"ש ביום עשות כו' ארץ ושמים ואלו ואלו דא"ח שבמחשבה ארץ קדמה לשמים וכשברא ברא השמים תחלה.

"את השמים ואת הארץ". ויש אומרים שהארץ קדמה, כפי שכתוב "ביום עשות" וכו', "ארץ ושמים". ו"אלו ואלו דברי אלקים חיים": במחשבה הארץ קדמה לשמים, וכשברא, ברא תחילה את השמים.

3 והענין כי סוף מעשה במח' תחלה פי' כי הארץ לפי שהיא סוף מעשה ע"כ שרשה במח' היא בבחי' תחלת המחשבה

ההסבר הוא ש"סוף מעשה במחשבה תחילה". כלומר, מכיוון שהארץ היא סוף המעשה, שורשה במחשבה הוא בבחינת תחילת המחשבה,

אבל השמים שהם תחלת המעשה הם אחרוני' במחשבה כי זהו הכלל שהסוף מעשה עולה תחלה במחשבה ולכך הצומח למעלה מהדומם

ואילו השמים, שהם תחילת המעשה, הם אחרונים במחשבה. זהו הכלל: מה שהוא סוף המעשה עולה תחילה במחשבה. ולכן הצומח נעלה מן הדומם,

וכן החי למעלה מהצומח כו' שזהו כפי סדר ההשתלשלות דדצח"מ בעולמות שבח"י הדומם ועפר הארץ הוא בחי' סוף מעשה וצומח וחי למעלה ממנו במדרגה

וכך גם החי נעלה מן הצומח וכו'. כך הוא לפי סדר ההשתלשלות של דומם, צומח, חי ומדבר בעולמות: בחינת הדומם ועפר הארץ היא בחינת "סוף מעשה", ואילו הצומח והחי נעלים ממנה בדרגה.

והוא ענין שמים קדמו לארץ. ומ"מ מצד שרשן במחשבה הקדומה הרי ארץ דוקא קדמה לכולם במחשבה.

וזהו עניין "שמים קדמו לארץ". ואף על פי כן, מצד שורשן במחשבה הקדומה, דווקא הארץ קדמה לכולן במחשבה.

לכן דוקא בה יש הכח והיכולת להוציא צמחה מצד שרשה הנעלה ולכן הצומח והחי והמדבר כולם מקבלים ממנה כו':

לכן דווקא בה יש הכוח והיכולת "להוציא צמחה", מכוח שורשה הנעלה; ולכן הצומח, החי והמדבר מקבלים ממנה וכו'.

4 והנה במשכן לא היה נמצא עדיין תכלית השלימות שהיה רק דירת עראי של הקב"ה.

והנה, במשכן עדיין לא הייתה השלמות המוחלטת, שכן הוא היה רק משכן זמני של הקדוש ברוך הוא.

כמ"ש ואהיה מתהלך באהל ובמשכן כו'. לכך נעשה כפי אופן סדר השתלשלות העולמות איך שנבראו כסדרן שבזה שמים קדמו לארץ.

כמו שכתוב: "וַאֲהִיָּה מִתְהַלֵּךְ בְּאֶהֱלִי וּבִמְשַׁכְּנִי" וכו'. לכן הוא נבנה לפי סדר השתלשלות העולמות, כפי שנבראו בזה אחר זה, כך שהשמים קדמו לארץ.

5 ולכן כותלי המשכן היו מקרשים שהן בחי' צומח. ורק קרקע המשכן הי' מעפר. שזהו כמו שהוא

בהשתלשלות שהצומח למעלה מן הדומם

לכן קירות המשכן היו עשויים מקרשים, שהם מבחינת הצומח, ורק רצפת המשכן הייתה עשויה עפר. כך הוא גם בהשתלשלות, שבה הצומח נמצא למעלה מן הדומם.

ולכן נעשו הקרשים מארזים שהארז גדל בגובה מאד שזהו בחי' העליונה שבצומח כו' למעלה מעלה מבחי' הדומם שאין בו תוספת וגידול כלל.

לכן נעשו הקרשים מארזים, שכן הארז גדל לגובה רב מאד, והוא מייצג את הדרגה העליונה ביותר בצומח וכו' — למעלה הרבה מאד מבחינת הדומם, שאין בו תוספת או צמיחה כלל.

6 והמכסה על המשכן היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים כו' שהוא בחינת החי שלמעלה במדרגה גם מבחי הצומח.

והכיסוי שעל המשכן היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים וכו', שהם מבחינת החי, שמדרגתו גבוהה אף מבחינת הצומח.

לפיכך היריעות שהם בחי המקיפים שהיו פרושי על כותלי המשכן היו מבחי חי שהוא למעלי מבחי צומח שממנו נעשו כותלי המשכן.

לכן היריעות, שהן בבחינת המקיפים ונפרשו מעל קירות המשכן, היו מבחינת החי, הגבוהה מבחינת הצומח שממנו נעשו קירות המשכן.

נמצא שכ"ז נעש' כפי סדר מעלת ומדרגת ההשתלשלות בהשתלשלותן ובריאותן מלמעלמ"ט שהוא בחי שמים קדמו כו'. אבל במקדש היה נמצא בו תכלית השלימות כי היה דירת קבע של הקב"ה

נמצא שכל זה נעשה לפי סדר המעלה והמדרגה של ההשתלשלות, כפי שהעולמות משתלשלים ונבראים מלמעלה למטה, שהיא בחינת "השמים קדמו" וכו'. אבל בבית המקדש היה גילוי של השלמות העליונה ביותר, שכן הוא היה דירת קבע של הקדוש ברוך הוא.

כמ"ש זאת מנוחתי עדי עד שהי מעין עוה"ב מה שיהי באלף השביעי כשיהי מנוחה לחיי העולמים שאז תתעלה הארץ עליונה שהיא בחי מלי דאצי להיות למעלה מכולם.

כמו שכתוב: "זאת מנוחתי עדי עד", שכן הוא היה מעין העולם הבא, מעין מה שיהיה באלף השביעי, כאשר תהיה "מנוחה לחיי העולמים"; אז תעלה הארץ העליונה, שהיא בחינת מלכות דאצילות, ותהיה למעלה מכולן.

7 וכמ"ש אשת חיל עט"ב שתהי עטרת לע"ל לז"א דאצילות. והיינו מצד שרשה שעלתה במחשבה הקדומה תחלה ארץ קדמה לשמים.

וכמו שכתוב: "אשת חיל עטרת בעלה" — לעתיד לבוא תהיה עטרה לז"א שבאצילות. כלומר, בזכות שורשה, שעלתה תחילה במחשבה הקדומה: "ארץ קדמה לשמים".

לכן אף בבהמ"ק שהי מעין עוה"ב נעשה עיקר הבית מאבנים ועפר שהם בחי דומם שאף הגג והמעזיבה שהיא בחי המקיף נעשה מאבנים ועפר

לכן, אפילו בבית המקדש, שהיה מעין העולם הבא, עיקר הבית נעשה מאבנים ומעפר, שהם בחינת דומם; כך שגם הגג והמעזיבה, שהם בחינת המקיף, נעשו מאבנים ומעפר,

ולא מארזים שהוא כפי מה שיהיה לעי"ל שבחיי ארץ קדמה א"ח עט"ב מצד שרשה כו' ולא מארזים. הדבר תואם את הסדר שיהיה לעתיד לבוא, כאשר בחינת "ארץ קדמה" תהיה "אשת חיל עטרת בעלה", בזכות שורשה וכו'.

רק שכלונסאות של ארז שהיה בהתקרה הם היו בחי' תמכין לבד לעיקר התקרה הנעשה מבחי' דומם וכענין תמכין דאורייתא. (ועמ"ש במ"א ע"פ מחר חדש במ"ש יהונתן לדוד ואנכי אהיה לך למשנה כו'): אלא שכלונסאות הארז שבתקרה היו רק בחינת תמכין לעיקר התקרה, שנעשתה מבחינת דומם, בדומה לענין תמכין דאורייתא. (ועיין מה שכתוב במקום אחר על הפסוק "מחר חודש", בענין מה שאמר יהונתן לדוד: "ואנכי אהיה לך למשנה" וכו').

8 והנה נראה בעליל ג"כ בחי' זו שיש בהארץ מעלה יתירה והוא בחי' הביטול שיש בה שהיא מדרס תחת כפות רגלי הכל משא"כ הצומח שגדלים בגובה והתנשאות כו'.

והנה גם מעלה זו ניכרת בבירור: יש בארץ יתרון נוסף, והוא הביטול שבה, שהרי היא נרמסת תחת כפות רגליהם של הכול; מה שאין כן הצומח, הגדל לגובה ומתנשא וכו'.

ובטול זה נמשך מצד שרשה הנעלה במחשבה שהמחשבה היא בחי' חשב מ"ה שהוא תכלית הביטול כמ"ש מרע"ה ונחנו מ"ה.

וביטול זה נמשך משורשה הנעלה שבמחשבה, שכן המחשבה היא בחינת "חשב מה", שהיא תכלית הביטול, כמו שאמר משה רבנו עליו השלום: "ונחנו מה".

ומשם נמשך ומתלבש בחי' הביטול בארץ ומצד זה תתעלה לעי"ל להיות עט"ב לכן היה בהמ"ק מאבנים דוקא

ומשם נמשכת ומתלבשת בארץ בחינת הביטול, ומשום כך היא תתעלה לעתיד לבוא ותהיה "עטרת בעלה". לכן בית המקדש היה עשוי מאבנים דוקא.

(וכמ"ש ג"כ במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית דלכך אמרו בגמרא על כורש שהחמיץ במה שחזר וצוה לערב בחי' צומח בבהמ"ק נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת כו' כי צ"ל כולו באבנים דוקא מטעם הנ"ל).

(וכמו שכתוב גם במקום אחר, על הפסוק "מזמור שיר חנוכת הבית": משום כך אמרו בגמרא על כורש שהחמיץ, בכך שחזר וציווה לערב בבית המקדש את בחינת הצומח: "נדבך די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת" וכו'. שכן הוא היה צריך להיות עשוי כולו מאבנים דוקא, מהטעם האמור לעיל.)

ובתפלה הוא בחי' השתחואות שבשמ"ע קול דממה דקה. בחי' דומם ואותיות התפלה הם בחינת דומם) ובתפילה, בחינת הביטול הזאת היא ההשתחויות שבתפילת שמונה עשרה, "קול דממה דקה" — בחינת הדומם; וגם אותיות התפילה הן בחינת דומם.)

משא"כ בהמשכן שנעשה כפי סדר ההשתלשלות דעכשיו שבחי' צומח למעלה מהדומם שמים קדמו כו' לכן היו הכותלי מעצי שטים והעפר היה בקרקע המשכן וכנ"ל:

מה שאין כן המשכן, שנעשה לפי סדר ההשתלשלות כפי שהוא כיום, שבו בחינת הצומח למעלה מן הדומם, שהרי "שמים קדמו" וכו'. לכן היו הקירות עשויים מעצי שיטים, והעפר היה ברצפת המשכן, כנזכר לעיל.

9 והנה זהו ג"כ ענין יוסף ויהודה. שהוא ג"כ בחי' ומדרגת שמים וארץ ובחי' צומח ודומם כו'.

והנה, זהו גם ענינם של יוסף ויהודה: הם מייצגים גם את הבחינות והמדרגות של שמים וארץ, ושל צומח ודומם וכו'.

כי יוסף לשון תוספת ורבוני שמתוסף והולך בהגדלה והגבהה למעלה והוא ענין בחי' צומח ובפרט בחי' הארז שגדל והולך למעלה מעלה ברום המעלות.

כי השם "יוסף" מבטא תוספת וריכוז: דבר שמוסיף והולך, גדל ומתרומם עוד ועוד. זהו ענינה של בחינת הצומח, ובפרט של בחינת הארז, שהולך וגדל כלפי מעלה, לגבהים הנעלים ביותר.

וכמ"ש צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (והיינו בחי' ז"א דאצי' שנק' צומח לגבי המלי' שנק' דומם כמ"ש במ"א באריכות שהמדות יש בהם צמיחה וגידול אבל האותיות הן בחי' דומם כו' ובמדות יש בחי' קטנות וגדלות.

כמו שכתוב: "צדיק כתמר יפרח, כארז בלבנון ישגה". (כלומר, בחינת ז"א דאצילות, הנקראת "צומח" ביחס למלכות, הנקראת "דומם", כפי שהוסבר בהרחבה במקום אחר: המדות צומחות וגדלות, ואילו האותיות הן בחינת דומם וכו'. במדות יש בחינות של קטנות וגדלות.

וזהו בחי' עץ ארז ואזוב שהאזוב הוא בחי' הקטנות והארז בחי' הגדלות כו'. וז"ש כארז בלבנון ישגה כו' ויוסף בפרט הוא בחי' יסוד שעולה עד הדעת ודעת עולה עד הכתר כו'. וכשמבריך מעלה מעלה נקי ארז בלבנון כו')
(בלבנון כו')

וזהו בחינת "עץ ארז ואזוב": האזוב הוא בחינת הקטנות, והארז — בחינת הגדלות וכו'. וזהו [המשמעות של] הכתוב "כארז בלבנון ישגה" וכו'. יוסף, בפרט, הוא בחינת יסוד, העולה עד הדעת, והדעת עולה עד הכתר וכו'. וכשהוא נמשך ועולה מעלה מעלה, הוא נקרא "ארז בלבנון" וכו').

ויהודה הוא בחי' ארץ מלי' דאצילות שהיא בחי' הדומם דאצי'. ולכן יהודה לי' הודאה ובטול שהדומם יש בו בחי' הבטול ביותר כנ"ל:

ויהודה הוא בחינת "ארץ" — מלכות דאצילות, שהיא בחינת הדומם דאצילות. לכן השם "יהודה" קשור להודאה ולביטול, שכן בדומם מתבטאת בחינת הביטול יותר מכול, כפי שנאמר לעיל.

10 והנה בסדר ההשתלשלות עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהרי המלי' מקבלת שפעה וחיותה מן הז"א

והנה, בסדר ההשתלשלות כפי שהוא עכשיו, יוסף נמצא למעלה מיהודה, שהרי מלכות מקבלת את השפע ואת החיות שלה מז"א.

ולכן יוסף היה המלך במצרים שהוא בחי' צומח בחי' גידול והתנשאות והוא היה המשביר והמשפיע לכולם.

ולכן יוסף היה המלך במצרים, שכן הוא בחינת הצומח — בחינת צמיחה ועלייה — והוא היה מספק התבואה ומשפיע לכולם.

11 ויהודה הוא המקבל. וז"ש ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני. פי' שבו יומשך השפע מיוסף הצדיק

וכמבואר בזהר דויגש היינו תקרובתא עלמא בעלמא.

ויהודה הוא המקבל. וזהו [הפירוש של] הכתוב: "ויגש אליו יהודה ויאמר: בי אדני". כלומר, שביהודה תימשך ההשפעה מיוסף הצדיק. וכמבואר בזהר, "ויגש" פירושו התקרבות של עולם לעולם.

דהיינו עלמא תתאה בחי' מלי' מתייחדת ונגשת לגבי עלמא עלאה בחי' ז"א לקבל השפע כו'.

כלומר, העולם התחתון, בחינת מלכות, מתייחד וניגש אל העולם העליון, בחינת ז"א, כדי לקבל את ההשפעה וכו'.

וזהו ע"ד שהיה במשכן הצומח למעלה מהדומם כנ"ל. אבל לע"ל יתעלה יהודה להיות למעלה מבחי' יוסף כמ"ש א"ח עט"ב מצד שרשו שעלה במחשבה תחלה כנ"ל.

וזה דומה למה שהיה במשכן, שבו הצומח היה למעלה מהדומם, כפי שנתבאר לעיל. אבל לעתיד לבוא יעלה יהודה ויהיה למעלה מבחינת יוסף, ככתוב: "אשת חיל עטרת בעלה", מכוח שורשו, שעלה במחשבה תחילה, כפי שנתבאר לעיל.

כי הנה מחשבה הוא חשב מ"ה דהיינו תכלית הבטול שהוא בחי' חכ' דאצי' כח מ"ה.

שהרי מחשבה היא "חשב מה", כלומר ביטול מוחלט, שהיא בחינת חכמה דאצילות, כוח מה.

12 והנה אבא יסד ברתא כי ח"ע נקי יראי עלאה. וח"ת שהיא המלי היא יראה תתאי וזהו אבא יסד ברתא שמבחי יראה עלאי דחכי נמשכי המלי יראה תתאה.

והנה, "אבא יסד את הבת". חכמה עילאה נקראת "יראה עילאה", וחכמה תתאה, שהיא מלכות, היא "יראה תתאה". וזהו "אבא יסד את הבת": מבחינת היראה העילאה של חכמה נמשכת מלכות, היראה התתאה.

ולע"ל תתעלה בחי יראה תתאה ביראה עלאה מקורה ע"כ תהי אז עט"ב כי הבטול הוא למעלה במדרגה מאהוי"ר דמדות הנמשכי מבחי חו"ג דז"א.

ולעתיד לבוא תתעלה בחינת היראה התתאה אל היראה העילאה, מקורה; לכן תהיה אז "עטרת בעלה". שכן הביטול נעלה במדרגה מאהבה ויראה של המדות, הנמשכות מבחינת חסד וגבורה של ז"א.

ולכך גם עכשיו יש בהארץ בחי הבטול יותר וכנ"ל. ובחי בטול דיראה עלאה היא בחינת ומדרגת משרע"ה ונחנו מה כו'

ולכן גם עכשיו יש בארץ בחינה של ביטול רב יותר, כנוצר לעיל. ובחינת הביטול של יראה עילאה היא בחינתו ומדרגתו של משה רבינו, עליו השלום: "ונחנו מה" וכו'.

(ועי לקמן ע"פ יהודה אתה ומ"ש ע"פ מאמר הזהר פ' אמור ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי כו' מענין בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה. ועמשי"ל פ' בראשית ד"ה להבין הטעם שנשתנה יצירת):

(ועיינו להלן על הפסוק "יהודה אתה", וכן במה שנכתב על מאמר הזהר בפרשת אמור, על הפסוק "וגם אמנה אחותי בת אבי" וכו', בעניין "בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה". ועיינו במה שנכתב לעיל בפרשת בראשית, במאמר המתחיל "להבין הטעם שנשתנה יצירת...").

13 וזהו מ"ש בהפטרה דפי ויגש קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה כו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים כו' וקרב אותם אחד אל אחד כו'

וזהו [הפירוש של] מה שכתוב בהפטרה של פרשת ויגש: "קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה" וכו', "ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים" וכו', "וקרב אותם אחד אל אחד" וכו'.

הנה אני לוקח את עץ יוסף כו' ונתתי אותם עליו את עץ יהודה כו'. עד ועבדי דוד מלך עליהם.
 "הנה אני לוקח את עץ יוסף" וכו', "ונתתי אותם עליו את עץ יהודה" וכו', עד "ועבדי דוד מלך עליהם".

פ"י כי עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהוא נמשל לארז אשר גדל בגובה ומתוסף והולך.
 הפירוש הוא שכעת יוסף נמצא למעלה מיהודה, שכן הוא נמשל לארז, הגדל לגובה והולך ומוסיף לגדול.

כך יוסף אליו שייכים עשרת השבטים. כמ"ש שם ושבטי ישראל חביריו נמצא הוא מרובה בשבטים יותר מיהודה.

כך גם אצל יוסף: עשרת השבטים שייכים אליו, כמו שכתוב שם: "ושבטי ישראל חבריו". נמצא שיש לו יותר שבטים מאשר ליהודה.

שע"ש זה נק' יוסף כי הוא הדעת עליון כו'. אך לעתיד לבא כשיתחברו שניהם יוסף ויהודה ביחד בתכלית היחוד האמיתי

ומשום כך הוא נקרא יוסף, שכן הוא בחינת דעת עליון וכו'. אבל לעתיד לבוא, כאשר יוסף ויהודה יתחברו יחד באחדות אמיתית ושלמה,

דהיינו מ"ש ויגש אליו יהודה וכמ"ש (איוב מ"א) אחד באחד יגשו וזה יהיה לע"ל אז יתעלה יהודה למעלה מיוסף כנ"ל ע"פ א"ח עט"ב.

וזהו מה שכתוב "ויגש אליו יהודה", וכמו שכתוב (איוב מ"א): "אחד באחד יגשו". הדבר יהיה לעתיד לבוא, ואז יהודה יתעלה למעלה מיוסף, כפי שנתבאר לעיל על הפסוק "אשת חיל עטרת בעלה".

ולכן אז ועבדי דוד מלך על כל ישראל. וז"ש ולא יכול יוסף להתאפק כו' בהתודע יוסף אל אחיו דהיינו שנתחברו יוסף ויהודה בתכלית החבור והיחוד למיהוי אחד באחד כו'.

ולכן אז "ועבדי דוד מלך על כל ישראל". וזהו מה שכתוב "ולא יכול יוסף להתאפק" וכו', "בהתודע יוסף אל אחיו": כלומר, יוסף ויהודה התחברו בקשר ובאחדות שלמים, להיות אחד באחד וכו'.

(וע' ע"פ והיה מספר בניי כו' בענין ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד כו'. וע' בדרוש ברכת הזמן בענין שדהע"ה יברך על כוס יין המשומר שלע"ל כו' וע' ע"פ מחר חדש בענין יהונתן ודוד:)

(ועיינו בפירוש על הפסוק "והיה מספר בניי ישראל" וכו', בעניין "ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד" וכו'. ועיינו בדרוש ברכת הזמן, בעניין שדוד המלך, עליו השלום, יברך על כוס יין המשומר לעתיד לבוא וכו'. ועיינו בפירוש על הפסוק "מחר חודש", בעניין יהונתן ודוד.)

ובכל הנ"ל יובן ויבואר מ"ש בלקוטי הש"ס מהאר"י ז"ל בביאור מארז"ל בחלק (דק"ב סע"א) שתפשו הקב"ה לירבעם בן נבט ואמר לו חזור בך כו' א"ל מי בראש א"ל בן ישי בראש א"ל אי הכי לא בעינא.

על פי כל האמור יובן ויתבאר מה שכתוב בלקוטי הש"ס של האר"י ז"ל, בביאור מאמר חז"ל בחלק (דף 102, סוף ע"א): הקב"ה תפס את ירבעם בן נבט ואמר לו: "חזור בך" וכו'. אמר לו: "מי בראש?" אמר לו: "בן ישי בראש". אמר לו: "אם כך, איני רוצה".

שהוא ממש הענין הנ"ל שהקב"ה רצה שירבעם יחזור בתשובה ואז יאיר בו מבחי' ומדרגת יוסף בחי' עץ אפרים כו'.

זהו ממש הענין האמור לעיל: הקב"ה רצה שירבעם יחזור בתשובה, ואז יאיר בו מבחינת ומדרגת יוסף, בחינת "עץ אפרים" וכו'.

14 וזהו אני ואתה ובן ישי נטייל בג"ע שיהי' מאיר בהם א"ס ב"ה בהאר"י רבה. וזהו אנ"י כו'

וזהו [פירוש] "אני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן": אין סוף, ברוך הוא, יאיר בהם בהארה גדולה. וזהו "אנ"י וכו'.

א"ל מי בראש כי הוא רצה כמו שהיה עכשיו שבחינת ומדרגת יוסף הוא למעלה מבחי' יהודה לכך רצה הוא להיות בראש לגבי דוד

אמר לו: "מי בראש?" שכן הוא רצה שהדברים יהיו כפי שהם עכשיו, כאשר בחינת ומדרגת יוסף היא למעלה מבחינת יהודה; לכן רצה להיות בראש ביחס לדוד.

אבל הקב"ה אמר לו שלע"ל יתעלה יהודה לכן בן ישי בראש כו' א"ל אי הכי לא בעינא שלא היה בו בחי' בטול ושפלות זה.

אבל הקב"ה אמר לו שלעתיד לבוא יהודה יתעלה, ולכן "בן ישי בראש" וכו'. אמר לו: "אם כך, איני רוצה", משום שלא הייתה בו בחינה זו של ביטול ושפלות.

15 וזשארז"ל גסות הרוח שבירבעם טרדתו כו'. ומעין זה נתבאר ג"כ במ"א בענין המרגלים שלא היה בהם ג"כ שפלות זו לגבי

וזהו שאמרו חז"ל: "גסות הרוח שבירבעם טרדתו" וכו'. וכעין זה נתבאר גם במקום אחר בענין המרגלים, שגם בהם לא הייתה שפלות זו כלפי

בחי' ארץ העליונה שדימו בעצמם שא"צ לזה להיותן מעלמא דדכורא כולם אנשים כו'. אבל יוסף הצדיק ויהודה יתחברו לע"ל בתכלית היחוד למיהוי אחד באחד כנ"ל:

בחינת ארץ העליונה, מפני שדימו בנפשם שאין להם צורך בכך, בהיותם כולם מן העולם הזכרי, "כולם אנשים" וכו'. אבל יוסף הצדיק ויהודה יתחברו לעתיד לבוא בתכלית הייחוד, להיות אחד באחד, כנזכר לעיל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayigash/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק